

CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI REMODELAREA UNUI EDIFICIU DIN ZONA LIPSCANILOR

— arh. O. DIMITRIU —

Clădirea din strada Lipscaeni nr. 18—20, construită în stilul neoclasic care a făcut vogă în Bucureștii sfârșitului de veac XIX și începutului celui următor, este amplasată într-o zonă de mare interes urban. Situată în vecinătatea fostului han Stavropoleos, ea a fost ridicată pe la 1880 (după o cărămidă găsită în șantier), pe locul fostului „han al grecilor”, așa cum acesta apare figurat într-un plan de epocă (1853).

Se pare că, inițial, aici a funcționat o casă de asigurări, dar, cu trecerea anilor, destinațiile s-au schimbat și clădirea a suferit renumărate modificări. Deși afectat de trecerea timpului, imobilul lasă să se întrevadă că, odinioară, a fost un ansamblu bine încheșat, echilibrat și proporționat, cu decorații exterioare și interioare valoroase, remarcându-se în mod

deosebit fațadele holului central, o scară de onoare în patru rampe și o sală ovală la etajul I. Holul central, octogonal, desfășurat pe înălțimea a trei niveluri, este prevăzut cu o cupolă dublă, luminatoare și lunete de penetrație.

Coloanele și pilaștrii executați în stucă-marmură, capitulele și frizele decorative aurite, picturile, grupurile statuare etc., într-un cuvânt arhitectura interioară opulentă și de bună calitate, îndreptățesc presupunerea că acest hol, o bijuterie de arhitectură, este opera unor meșteri de excepție, poate aceiași care au decorat și Ateneul Român.

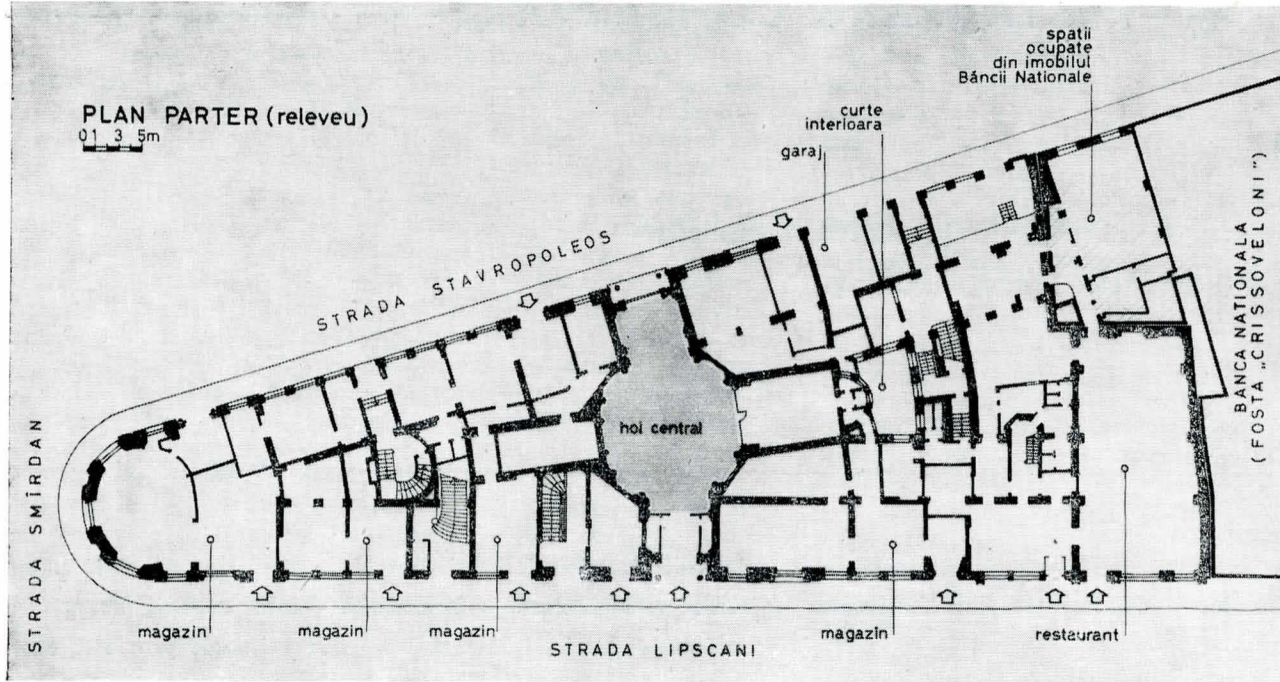
În ultimii ani, clădirea era folosită de mai mulți beneficiari, adăpostind mai multe magazine, un restaurant cu auto-

1. Fragment din planul de situație după arh. Borosini, la 1853.

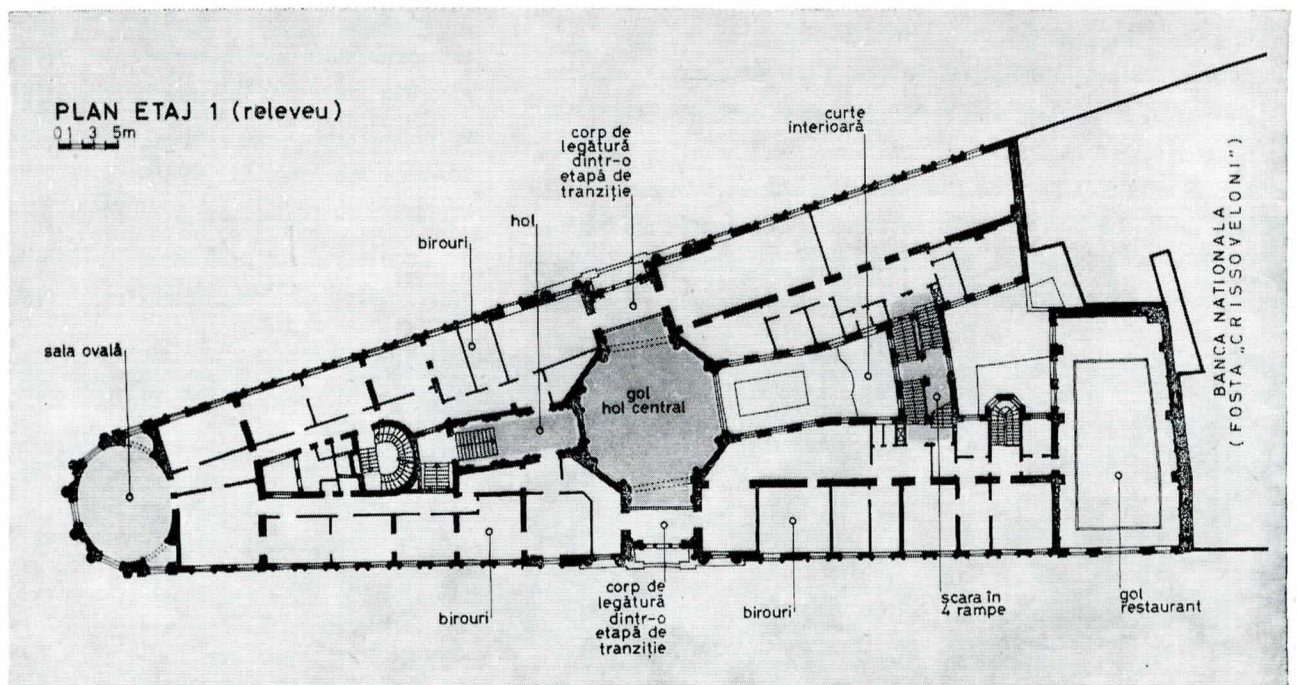
În plan se distinge fosta mănăstire a grecilor situată între hanurile Stavropoleos și Șerban Vodă, pe locul acestuia din urmă ridicându-se la 1883 Banca Națională.

Configurația generală triunghiulară a mănăstirii grecilor va fi reluată în planurile construcției de mai târziu, iar în centrul compoziției, pe locul bisericii, se va înălța holul central octogonal ce poate fi admirat azi.

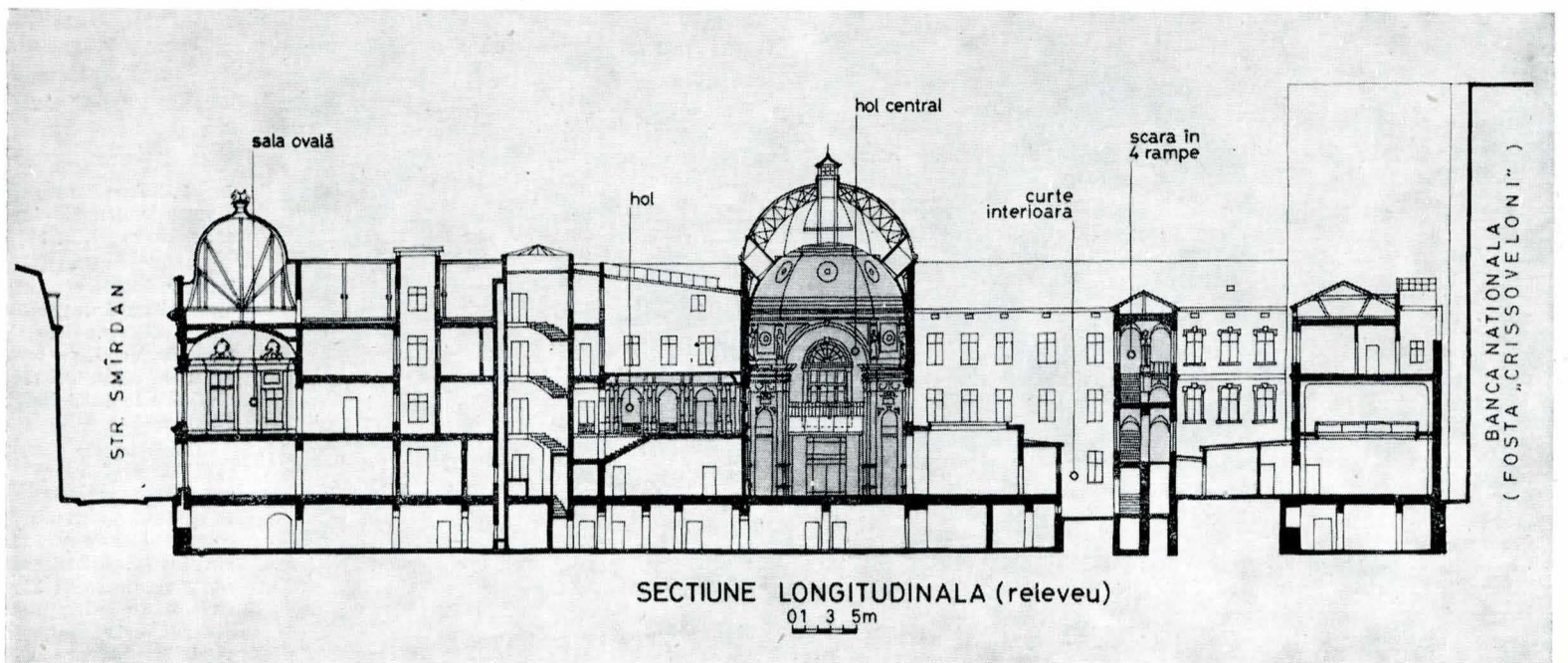
2. În plan se observă multitudinea intrărilor la diversele unități comerciale ce-și desfășurau activitățile în spații necorespunzătoare funcțional. Cele mai multe magazine erau accesibile din str. Lipscani, o stradă cu „vad comercial” sporit față de str. Stavropoleos.

Zonele poșate reprezintă spațiile în care s-au păstrat martori decorativi ai arhitecturii vechi.

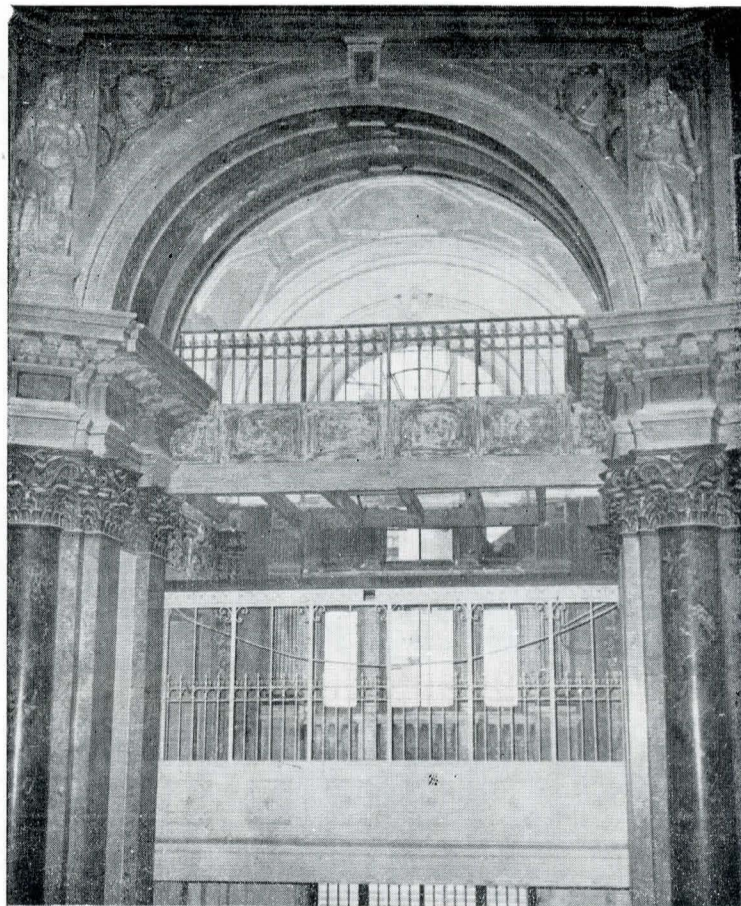
3. Prin poziția sa, așa cum se observă în plan, holul central se separă în două imobilul, fără legătură între cele două părți. Pe parcursul exploatării acestuia au fost necesare două pasarele de legătură, elemente funcționale dar realizate inestetice.

4. Se observă cum holul central se dezvoltă impetuos, fastuos dar izolat, spațiile, în care s-au păstrat martori decorativi de valoare, nefiind legate între ele.

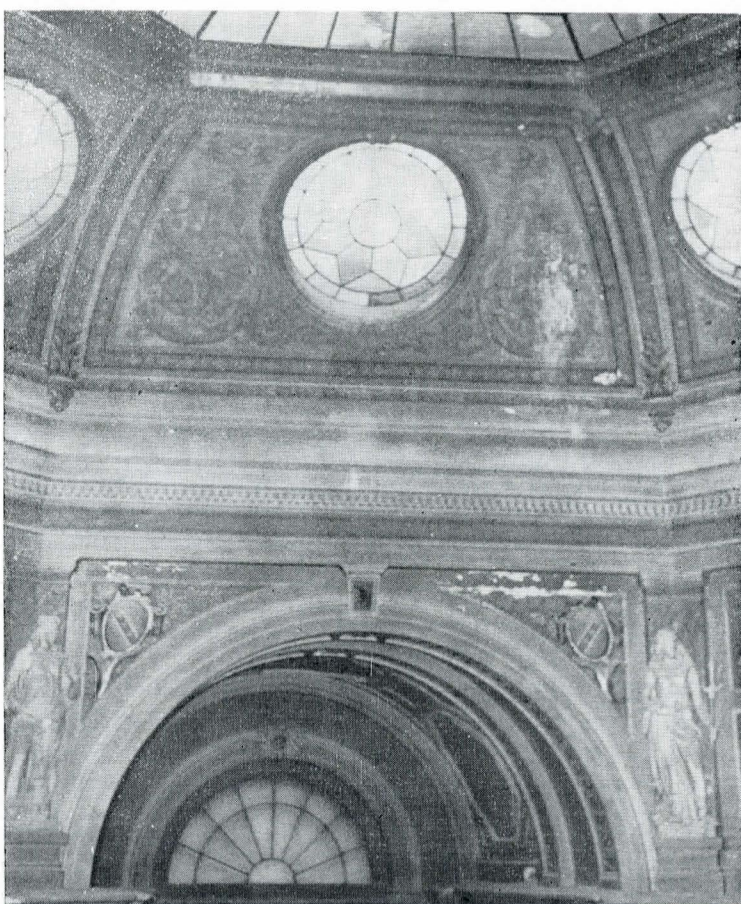
5. Fațadă spre str. Lipsani (înainte de restaurare).
În ultimii ani, fațada „modernă“ a restaurantului Lipsani aducea o notă discordantă în arhitectura valoroasă a imobilului (foto 1980).

7. În holul central (vedere spre str. Lipsani), pe parcursul exploatării imobilului au fost improvizate pasarele de legătură la etajele 1 și 2.

6. Imagine înfălișind una dintre cele două intrări principale în holul central, înainte de restaurare.

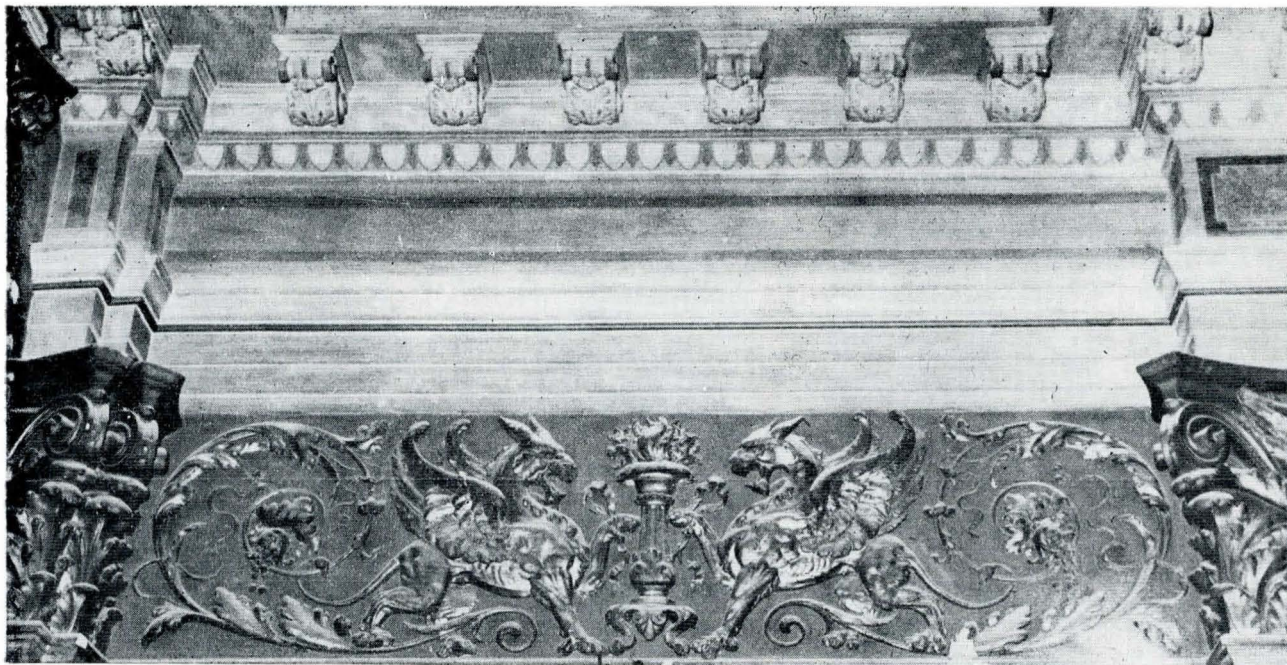

8. Detaliu cupolă interioară, înainte de restaurare.

servire, diverse birouri și depozite, spații tehnice și altele, toate aceste funcțiuni desfășurându-se în spații incomode.

În interesul reintegrării construcției în fondul imobiliar-urbanistic de valoare al Capitalei a apărut ca oportună ideea

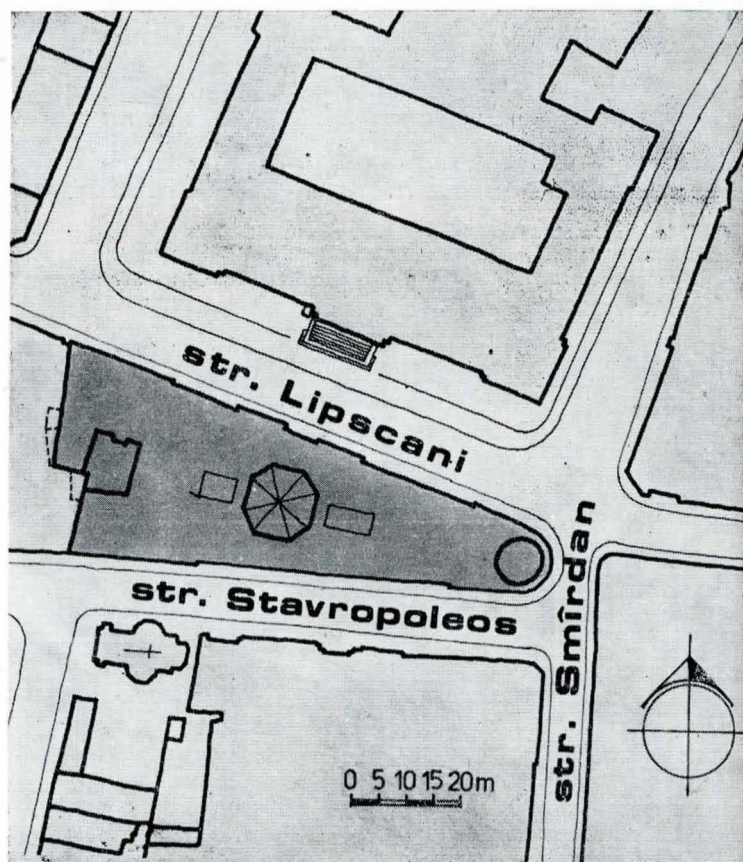
transformării clădirii într-un centru comercial modern. Astfel, prin grija Ministerului Industriei Ușoare — Centrala Industriei pielăriei, cauciucului și încălțăminte și cu participarea Direcției generale comerciale din cadrul Consiliului

9. Decorație cu grifoni auriți, înainte de restaurare.

10. Detaliu portal decorativ existent în holul principal înainte de restaurare: aici a fost realizată pornirea uneia dintre cele două scări principale ce leagă magazinele de la parter cu cele de la etaj.

11. Plan de situație a construcției (desen de c. arh. Mihai Angelescu).

popular municipal București, s-a trecut la elaborarea unui proiect de consolidare, restaurare și remodelare a edificiului, proiect întocmit de către arhitecții Constandin Rulea și Octav Dimitriu de la Institutul de Proiectări „Carpați”.

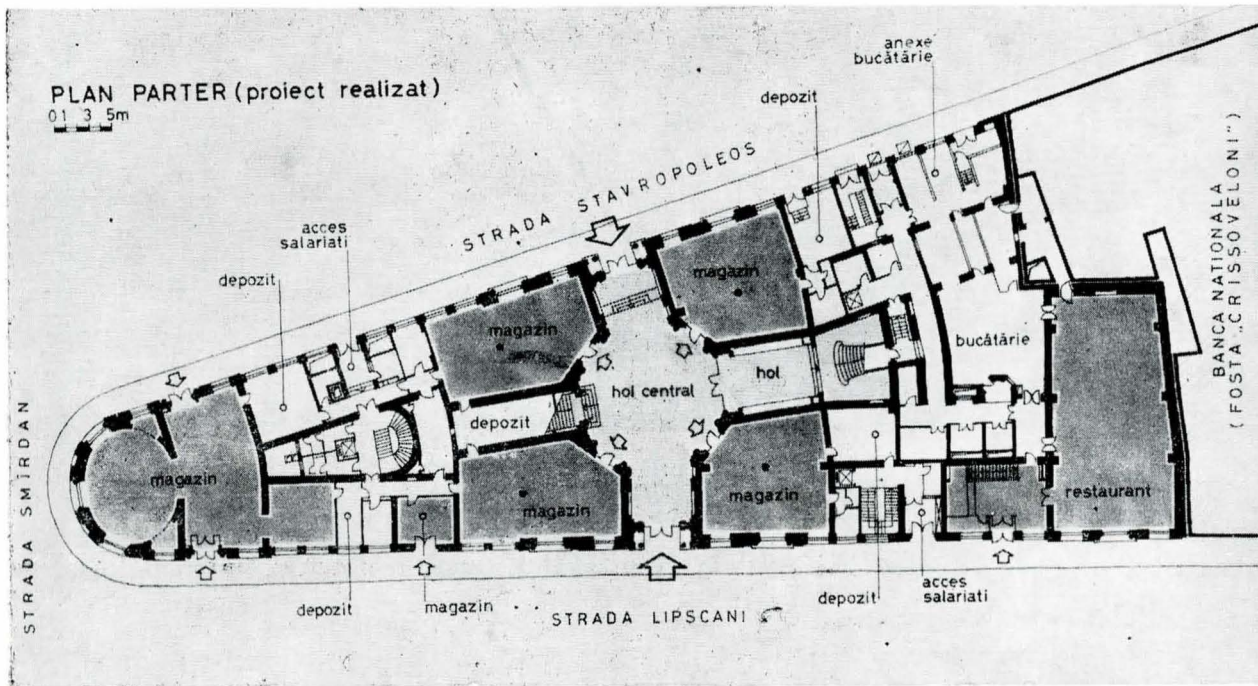
Ca strategie de lucrări de construcții, în concordanță cu avizele Consiliului Culturii și Educației Socialiste — Direcția economică și a patrimoniului cultural național și ale Direcției de arhitectură și sistematizare a Consiliului popular municipal București, menționăm faptul că elementele maror de arhitectură originară au fost folosite la restaurarea exactă, iar în lipsa acestor mărturii s-a procedat la o arhitectură nouă, cu mobilier actual.

Întreaga clădire a fost reorganizată spațial. Holul central cu arhitectura lui valoroasă, hol gândit să devină un foarte

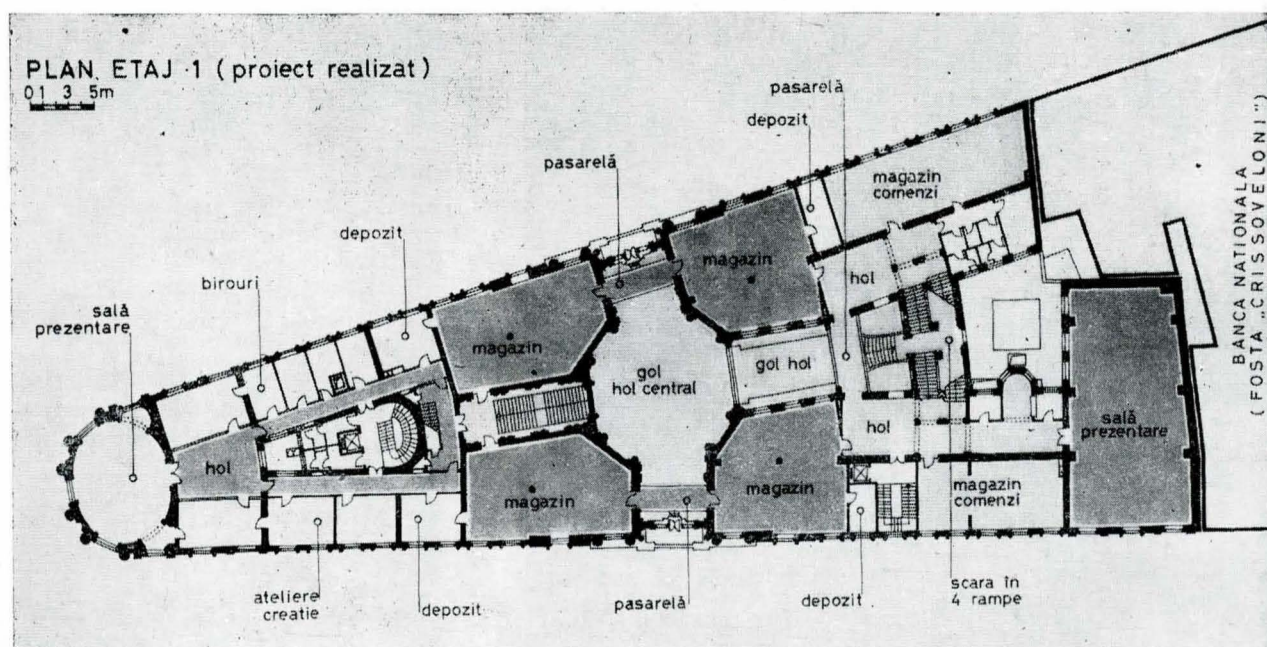
circulat pasaj de trecere pentru pietoni între cele două străzi comerciale (Lipscani și Stavropoleos), este în prezent un important punct de atracție devenind piesa de distribuție către magazinele dispuse în jurul său (la parter 4, iar la etaj 4 plus cele două case de comenzi de confecții propriu-zise).

Pentru realizarea acestei funcțiuni de distribuție s-au creat grupuri de scări noi (în axul longitudinal al clădirii) care conduc vizitatorii din holul central spre spațiile comerciale de la etajul I, spații care pot fi parcurse în circuit prin intermediul unor pasarele de legătură.

Precizăm că în hol pasarelele sînt tratate într-o manieră modernă, suplă, cu securit, contrastînd voit cu bogăția decorativă a interiorului, tocmai pentru a marca intervenția din zilele noastre.

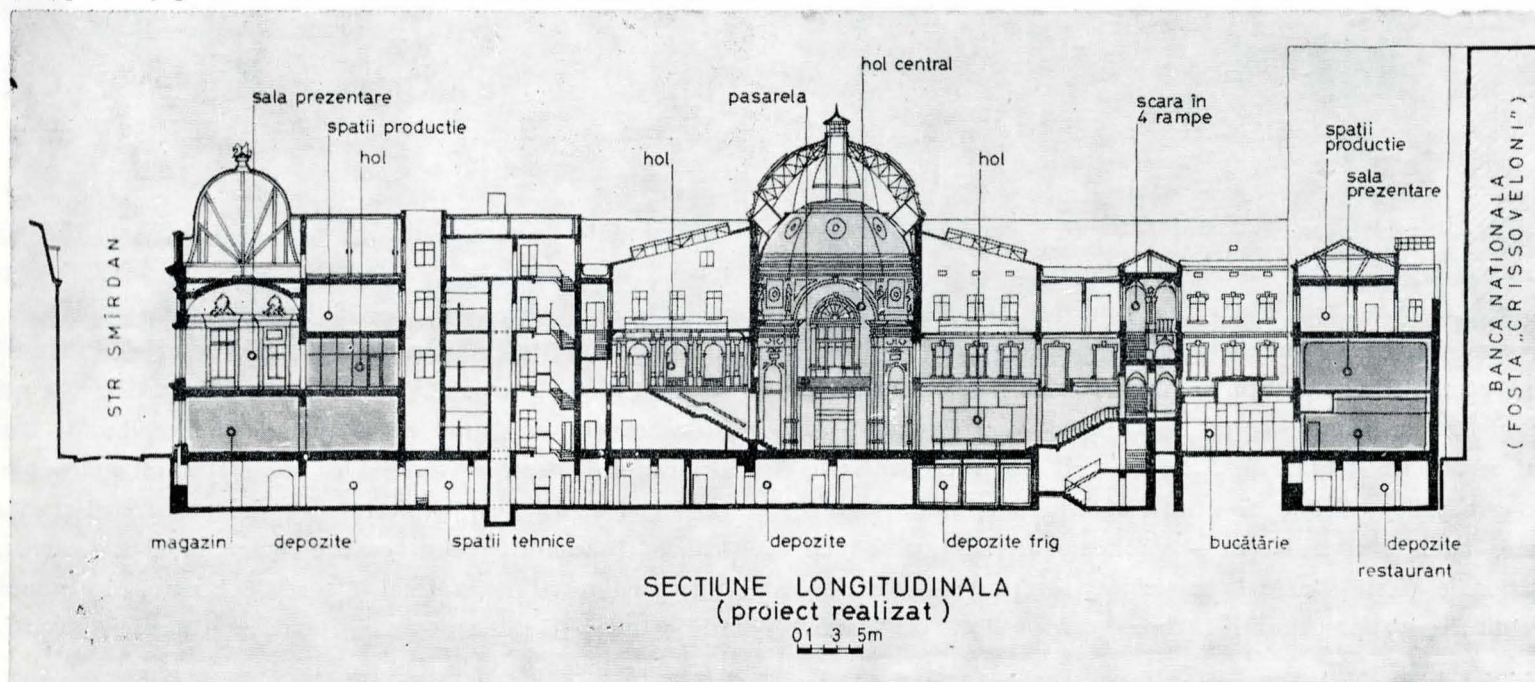

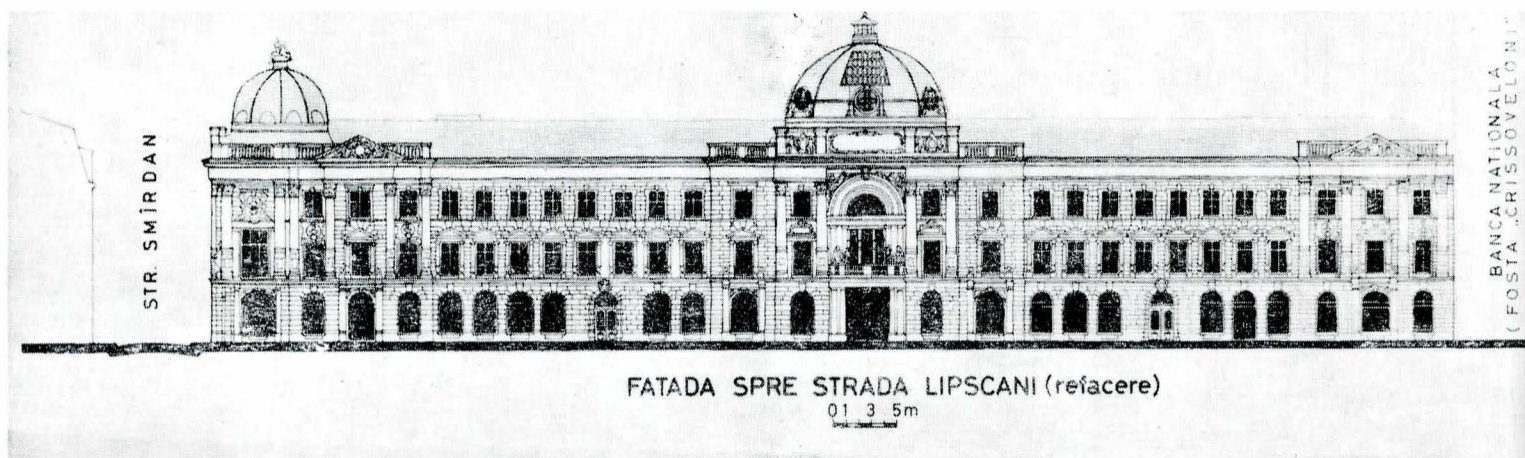
12. Comparind proiectul realizat cu fig. 2 se observă că holul central a devenit o piesă de distribuție către cele patru magazine din jurul său, iar, prin intermediul celor două scări dispuse simetric-opus, către magazinele de la etaj. Totodată au fost eliberate spațiile ocupate anterior din parterul valorosului imobil, alăturat fostei Bănci Crissovveloni.

13. În jurul holului central, în proiectul realizat sînt dispuse patru magazine, identice cu cele de la parter, magazine ce se leagă funcțional și cu cele două case de comenzi, grație celor trei pasarelele nou construite. Dialogul parter-etaj este atractiv și permanent.

14. Comparind cu fig. 4, în proiect se remarcă, în centrul planșei, legarea spațiilor bogat și valoros decorate prin intermediul a două scări principale, precum și prin holul nou realizat în locul unei banale curți de lumină.

15. Fațada spre str. Lipscani. Proiectul a prevăzut corectarea colțului drept, din zona restaurantului „Lipscani“ (a se vedea fig. 5) (desen de arh. Violeta Ene).

16. Fațada spre Lipscani, așa cum a fost realizată conform proiectului. În prim plan, colțul cu restaurantul „Lipscani“.

17. Detaliu intrare principală (str. Stavropoleos), după restaurare.

Dacă amintim că la etajul II au fost amenajate ateliere de creație-prototipuri și producție propriu-zisă, iar că la subsol sînt asigurate spații tehnice și de depozitare, am conturat, credem, imaginea unui complet centru comercial.

Ar mai fi de amintit că în partea de vest a clădirii, la parter și subsol, a fost modernizat un restaurant cu autoservire (restaurantul „Lipscani“ al T.A.P.L. Segarcea) cu care prilej au fost restituite spații aparținînd, la origine, imobilului adiacent — clădirea valoroasă a Băncii Naționale (fostă Banca Crissoveloni) — monument de arhitectură, opera prețuitului înaintaș care a fost prof. arh. G. M. Cantacuzino.

Suprafața construită desfășurată a clădirii este 8571 mp repartizată astfel: subsol — 2348 mp; parter — 2206 mp; etaj I — 2066 mp; etaj II — 1951 mp.

Prin munca talentaților meșteri constructori de la Trustul de Construcții „Carpați“ (șef de șantier Traian Rangheț) și cu concursul unui grup de artiști plastici condus de Dan Broscăuțeanu (care s-a ocupat cu succes de restaurarea pieturilor și de vitralii), proiectul și-a propus, și credem că a realizat în cadrul acestui centru comercial al Lipscanilor, integrarea unor funcțiuni noi în spații existente, cu păstrarea arhitecturii vechi de valoare iar, pe măsura acestei integrări, noul și vechiul să se valorifice reciproc.

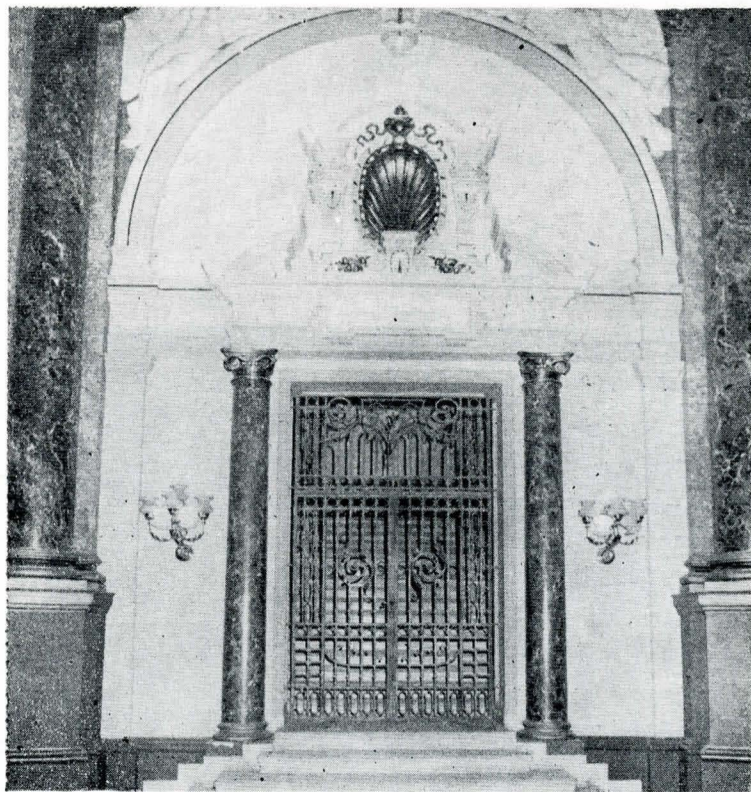
18. Vedere generală a holului principal, după restaurare.
Se observă pasarela nouă, funcțională, tratată voit modern, în contrast cu decorația opulentă a arhitecturii originare.

20. Decorație cu grifoni, după restaurare. În prim plan se observă pasarela nouă, modernă, din securit ca și ușa către magazinul tratat și el, prin contrast, într-o arhitectură nouă.

19. Vederea cupolei interioare, după restaurare.

21. Detaliu pornire scară principală (nr. 1) către etaj (după restaurare).

AUTORI PROIECT: arh. Constandin Rulea și arh. Octav Dimitriu.

COLABORATORI:

— pentru arhitectură: arh. Nicolae Rădulescu, arh. Miruna Berindei, proiectanții: Mircea Niculescu, Rodica Ștefănescu, Virgil Poșirecă,
— pentru corpuri de iluminat și firme: arh. Florian Dumitriu, arh. Simona Ciucă, arh. Șerban Marinescu, proiectant Paula Ciobotaru.

— pentru mobilier: arh. Mircea Boengiu, arh. Constantin Vișan.
— pentru structuri: ing. Dorin Lazăr.

PICTURA VITRALII: Dan Broscăuțeanu.

DESENELE din prezentul articol (cu excepția celor de la fig. 11 și 15) au fost executate de arh. Octav Dimitriu.

FOTOGRAFIILE au fost realizate de Nicolae Dănilă, I. P. „Carpați“.